

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Junior Achievement Eesti

registrikood: 90000587

tänavatänu nimi, A. Lauteri tn 3
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10114

telefon: +372 5030477, +372 6210998

e-posti aadress: junior@ja.ee

veebilehe aadress: www.ja.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	22
Bilanss	22
Tulemiaruanne	23
Rahavoogude aruanne	24
Netovara muutuste aruanne	25
Raamatupidamise aastaaruande lisad	26
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	26
Lisa 2 Raha	27
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	28
Lisa 4 Varud	28
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	29
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	29
Lisa 7 Kasutusrent	30
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	30
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	30
Lisa 10 Annetused ja toetused	32
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	32
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	33
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	33
Lisa 14 Tööjõukulud	33
Lisa 15 Seotud osapooled	34
Aruande allkirjad	35
Vandeaudiitori aruanne	36

JUNIOR ACHIEVEMENT EESTI 2022. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANNE

Majandusaasta	1. jaanuar 2022 – 31. detsember 2022
Aadress	Lauteri 3, 10114 Tallinn
Registrikood	90000587
Tegevjuht	Kersti Loor
Sidevahendid	telefon 6210 998
	e-post junior@ja.ee
Põhitegevusala	Majandus- ja ettevõtlusõppe korraldamine
Ettevõtluse vorm	Sihtasutus

Sisukord

JA Eesti 2022. aasta tegevusaruanne	3
JA Eesti tegevus ja areng	3
JA Eesti töötajad ja juhtimine	6
Rahastamine ja koostöö, eesmärgke toetavad projektid.....	6
Õppematerjal	9
Koolitused ja üritused õpetajatele	10
Koolitused Eesti õpetajatele.....	10
Rahvusvaheline koostöö	10
Koolitused ja üritused õpilastele	11
Eesti tasand.....	11
Piirkondlik tasand.....	14
Rahvusvaheline tasand	14
Järelkasv ja koostöö	16
JA Eesti vilistlasorganisatsioon JA Alumni Estonia.....	16
Partnerid.....	17
Toetajad	17
Eraisikutest suur- ja püsiannetajad.....	17
Vabatahtlikud.....	18

JA EESTI 2022. AASTA TEGEVUSARUANNE

JA EESTI TEGEVUS JA ARENG

JA Eesti tegevuse eesmärk on, et Eestis oleks rohkem ettevõtjaid ning Eesti noortel oleks teadmised ja oskused edukaks hakkamasaamiseks isiklikus majapidamises ja tööjõuturul. Selle eesmärgi elluviimiseks arendame me majandus- ja ettevõtlusõppe programme ja õppematerjale, koolitame majandus- ja ettevõtlusõpetajaid neid programme kasutama, pakume neile täiendkoolitust; korraldame õppega seotud õpilasüritusi ning teavitame ühiskonda ettevõtlushariduse vajalikkusest. JA Eestil on õppeprogrammid rahatarkuse ja ettevõtlikkuse arendamiseks igas kooliastmes algklassidest gümnaasiumi ja kutsekoolini. JA Eesti tegevus toimub samas rütmis kooliaastaga.

2022. aasta oli JA Eestile erakordne aasta –tähistasime oma 30. tegevusaastat ja korraldasime esimese riigina Euroopa õilas- ja üliõpilasfirmade ühisvõistlust koondnimega GEN-E 2022. Tegemist on ettevõtlusõppe suursündmusega, mis toob kokku Euroopa riikide parimad õpilasfirmad ning ülikoolide start-upid. Kokku võttis GEN-E 2022 võistlusest 12.-15. juulil Tallinnas osa 41 Õpilasfirmat ning 21 üliõpilasfirmat ning ligi 800 noort ettevõtjat, ettevõtluse õpetajat, entusiasti, mentorit ning ettevõtlusõppe edendajat ja toetajat. Selline ühendatud võistlus toimus päris sündmusena esmakordselt ning JA Eesti organisatsioon sai sündmuse korraldamisega hiilgavalt hakkama. Suur osa meie aasta pingutusest nii inimeste panusest kui ka finantsidest oli võistluse korraldamisele pühendatud.

Kuigi koroonaga avaldas 2022. aasta alguses veel koolide õppetegevusele mingil määral mõju, siis tegelikult see oluliselt meie tegevust ei mõjutanud. Kohandusime olukorraga ja viisime kõik plaanitud tegevused ellu.

Eesti õpilasfirmade laada veebruaris viisime läbi vahetustega, kokku kuues osas. Kokku sai suurest laadast osa võtta ikkagi ca 230 Õpilasfirmat üle Eesti. Eesti parim Minifirma ja Eesti parim Õpilasfirma 2022 võistlused toimusid tavapäraselt. Samuti õpetajate koolitused ning sүgisesed Õpilasfirmade ja nooremmentorete koolitused.

2022. aastal jõudsime lõpule JA algklasside programmi „7 sammu“ uuendamisega: värskendasime 6. osa „Meie mini-minifirma“ ning lõime täiesti uue programmi „Meie maailm“. Alustasime ka 1.-3. sammu koolitustega vene õppekeelega koolidele venekeelse materjaliga, mis võeti väga hästi vastu. Samuti pakkusime „7 sammu“ 1. osa „Meie ise“ lasteaedadele. Uus õppematerjal on koolidele täies mahus kättesaadav 2023. aasta algusest.

2021/2022 õppeaastal õpetati JA programmide järgi majandust ja ettevõtlust 220 Eesti põhikoolis, gümnaasiumis ning kutseõppeasutuses. Meie programmide järgi õppis õppeaasta jooksul rohkem kui 14000 õpilast algklassidest gümnaasiumini, mis näitab korralikku kasvu peale koroonaaastaid. Õpilasfirmade arv tegi eelmise õppeaastaga võrreldes märgatava hüppe – loodi 510 Õilas- ja minifirmat (aasta varem 449 firmat). Eriti oluline oli kasv just gümnaasiumi Õilasfirmade arvus, kutsekoolides loodi 55 Õilasfirmat. Kokku õppis õilas- ja minifirmades 1950 õpilast.

2021/2022. õppeaastal kasutati Junior Achievementi programme ja materjale:
põhikooli I-II astmes 4827 õpilast 77 koolis;
põhikooli III astmes 2890 õpilast 93 koolis;
gümnaasiumis ja kutsekoolis 6317 õpilast 121 koolis.

JA programmist Töövarjupäev võttis 2022. aastal osa jälle hinnanguliselt ligi 3000 noort. Töövarjupäev on jätkuvalt populaarne, lisaks oleme koostöös Tulevikutegijatega (varasem Tagasi Kooli algatus) varjutamisvõimalusi oluliselt laiendanud. Töövarjupäev ei koonu enam ühele nädalale, ammugi mitte päevale, vaid koolid kasutavad programmi mugavalt läbi aasta endale sobival ajal. Meie lihtsalt toome Töövarjupäeva ja -nädala novembrikuu kolmandal nädalal rohkem pildile. Paralleelselt näost-näku varjutamisega pakuvad Tulevikutegijad oma platvormi kaudu ka online varjutamise võimalust, mis siiski on pigem marginaalne.

Koroonapandeemia mõju rahvusvahelisele koostööle oli märgatav ka 2022. aastal. Aasta esimesel poolel oli rahvusvaheline suhtlus tagasihoidlik. Gruusia toetusprojekti raames külastasid Gruusia Õpilasfirmad Eestit ja osalesid Eesti laadal, hiljem samuti GEN-E võistlusel, kuid teised projektid toimusid pigem virtuaalselt: ERASMUS+ projekt GOALS koostöös Soome ja Lätiga lõppeski virtuaalsete koolitustega. Suvest alates koos GEN-E-ga, mis toimus täies ulatuses kohapeal, said hoos sisse ka teised rahvusvahelised koostööprojektid: ERASMUS+ GGEE projekti esimene päris kohtumine toimus suvel GEN-E ajal; samuti toimus siis ka Nordplus kohtumine Läti ja Islandiga, teine projektikohtumine toimus mõlema projekti partneritega oktoobris – GGEE Leedus ja Nordplus Green Creativity Islandil.

Mõlema projekti eesmärk on ettevõtlusõppe keskkonnateadlikumaks muutmine ja noorte suunamine jätkusuutlikkusele. NordPlus projekt keskendub eelkõige õpetajate koolitusele, GGEE Õpilasfirma programmi tegevustele ja noorte suunamisele tulema välja jätkusuutlike ideedega ning neid ka võimalikult keskkonnahoidlikult ellu viima.

Seitsmendat aastat oleme Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava ettevõtlusõppe arendamise programmi Edu ja Tegu partneriks. Edu ja Tegu programmi eesmärk on ettevõtlus- ja karjääriõppe arendamine kõigil haridustasemetel. Olles programmi partner, panustame ettevõtlusõppe programmide arendamisse ja ettevõtlusõppe leviku laiendamisse. Edu ja Tegu programmile ja jätkuprogrammidele (2016-2020) järgnes uus jätkuprogramm, mille puhul laiendati tegevusi ka karjääriõppe valdkonda ning alusharidusele järgmiseks kolmeks aastaks – 2021-2023. Programmist rahastatakse JA Eesti arendustegevusi, õpetajate metoodilisi ja täienduskoolitusi ning õpilaste koolitusi ja võistlusi, seega olulist osa meie põhitegevusest. Edu ja Tegu programm oli sel aastal ka GEN-E sündmuse suurtoetaja.

2022. aasta veebruaris alanud sõda mõjutas oluliselt koole ja haridussüsteemi, sest Eestisse saabus hulgaliselt Ukraina sõjapõgenikke. JA Euroopa kaudu tuli JA Eestile erinevate doonorite rahastus Ukraina õpilaste kaasamiseks ettevõtlusõppesse, nende integreerimiseks kohalike õpilastega ning süsteemse ettevõtlusõppe läbiviimiseks. Olulisemad panustajad olid Think Human Foundation ning Unicef. JA Euroopa võitis suure Unicefi hanke 13 riigis Ukraina õpilaste ettevõtlus- ja karjääriõppeks. Projekt algas 2022. aasta septembris ning kestab 2023. aasta lõpuni. Selle jooksul viib JA Eesti aktiveerivaid ning kohalikke olusid tutvustavaid töötube läbi

1000 Ukraina õpilasele. JA Eesti jätkab ka JA Ukraina toetamist ning nõustamist. GEN-E-I esindas Ukrainat Eesti Ukraina pagulaste tiim, keda meie spetsialistid võistluseks ette valmistasid.

Huvi ettevõtlusõppe vastu koolides ja ühiskonnas on jätkuvalt kasvav, millele aitab kaasa ka eelpool nimetatud Edu ja Tegu programm. Metoodilised koolitused korraldasime kontaktõppes. Teotavalt jätkasime õpetajate veebikohvikutega, et vahetada operatiivset infot ning tutvustada uusi õppematerjale ning sündmusi.

JA Eesti õpetajaskond kasvab. 2021. aastal osales meie Edu ja Tegu programmi raames korraldatud metoodilistel koolitustel ja talvekoolis 363 õpetajat kokku 538 osaluskorral, mis on oluline kasv. Lisaks tutvustasime õpetajatele meie partnerite õppematerjale: Coca-Cola HBC Youth Empowered programmi ettevõtluse õppematerjale ning Wise'i tehnoloogiamooduli materjale. Koostöö Wise'iga algas 2020. aastast ning selle käigus koolitame õpetajaid ning tutvustame Wise'i materjale. Koostöö eesmärgiks on tehnoloogilistele ideedele õpilasfirmade loomine.

Minifirmade võistluse viisime 2022. aasta kevadel läbi koostöös Töötukassaga ning Tallinna Karjäärikeskuse ruumides. Minifirmad said oma tooteid ja teenuseid tutvustada Fahle galeriis kõigile huvilistele. Õpilasfirmade võistlus toimus traditsioonilises formaadis, ainult žüriivestlused viisime läbi online'is. Laada korraldasime Solarises ning esitlused toimusid publikule avatult Tallinna Kruisisadamas. 2022. aasta parimaks õpilasfirmaks krooniti ÕF Drycycle Tallinna 21. Koolist, kes tootis vihmakindlaid sadulakotte propageerimaks jalgrattasõitu ja aasta parimaks minifirmaks sai Pernova Hariduskeskuse minifirma Taskus, kes pakkus toredaid pealekleebitavaid ning õlale riputatavaid taskuid.

JA Eesti tähistas 2022. aastal oma 30. tegevusaastat. Seega oli ka aasta tegijate gala, mida tähistasime koos Eesti parim Õpilasfirma 2022 võistlusega, tavapärasest pidulikum. Aasta ettevõtlusõpetaja 2022 tiitli pälvis Läänemaa Ühisgümnaasiumi kogemustega ettevõtlus- ja majandusõpetaja Imbi Raudkivi. JA Eesti aasta mentor 2022 tiitli pälvis Kaido Mäesalu, kes on nõustanud paljusid Lõuna-Eesti Õpilasfirmasid Võru puidutöötlemise kompetentsikeskuses Tsenter. JA vägeva vilistlase preemia 2022 pälvis ükssarvikeetevõtte Zego asutanud Sten Saar, kes toetab ka JA Eesti tegevust. 30. tegevusaasta puhul tunnustasime JA aastate õpetaja tiitliga kokku üheksat pikaajaliselt JA Eesti programme õpetanud ja edendanud õpetajat.

JA Euroopa ettevõtliku kooli tiitli pälvis Põlva Gümnaasium, kus on paigas süsteemne ettevõtlusõpe ning kust tuleb tugevaid Õpilasfirmasid igal aastal.

JA Eesti on üks Euroopa tugevamaid JA organisatsioone. Juba seitsmendat aastat järjest pälvisime JA Europe Model Organisation tiitli, mis kinnitab, et oleme olnud edukad programmide levikus, oleme hoidnud õpilaste arvu ning meie finantstulemused on head. Paistame JA organisatsioonis silma kui hea koostöö tegija, kes toetab teisi organisatsioone ning jagab oma oskusteavet. Lisaks koostööprojektidele Aserbaidžaanis ja Gruusias, valis JA Euroopa meid ka 2021. aastal taasalustatud JA Ukraina mentororganisatsiooniks.

JA EESTI TÖÖTAJAD JA JUHTIMINE

JA Eesti **nõukogu** koosseisus 2022. aastal muudatusi ei toimunud. Nõukogu jätkas 8-liikmelisena koosseisus: Rein Loik (esimees), Ene Andrushevitsšus, Kristine Ross, Paavo Pilv, Oliver Peek, Ivar Jegerson, Tomy Saaron ja Karl Juhan Paadam. JA Eesti ei maksa oma nõukogu liikmetele palka.

JA Eesti kasutab oluliste õppemetoodiliste küsimuste otsutamiseks **nõukoja** abi. JA õpetajate nõukotta kuuluvad aktiivsed ja kogemustega õpetajad kõigist maakondadest: Ene Saar (Tallinn), Imbi Raudkivi (Läänemaa), Jane Mägi (Saaremaa), Janeli Virnas (Tartumaa), Jelena Vassiljeva (Narva), Kaia Tamm (Põlvamaa), Kaire Jõe (Ida-Virumaa), Kaja Rüütel (Läänemaa), Karmo Kurvits (Võrumaa), Krista Savitsch (Harjumaa), Maie Paap (Järvamaa), Margit Luts (Tallinn), Margot Sarv (Raplamaa), Mari Suurväli (Pärnumaa), Maria Sikk (Valgamaa), Niina Sidorenko (Tallinn), Reet Bobõlski (Lääne-Virumaa), Silja Enok (Pärnumaa), Sirje Kasendi (Viljandimaa), Viivika Vilja (Pärnumaa), Ülle Seevri (Tartumaa).

Juhatus on kaheliikmeline: Epp Vodja ja Kersti Loor võrdse esindusõigusega. Tegevjuhi kohustusi täidab Kersti Loor, Epp Vodja ona juhatusel liige ja arendusjuht.

2022. aasta keskmine töötajate arv oli 11. JA Eestis töötasid kogu aasta jooksul Maria Heinrichsen ürituste juhina (0,85 koormusega), Merike Elmik koolitusjuhina täiskohaga, Aljona Bostan IT-juhina (0,8 koormusega), Elbe Metsatalu programmijuhina (0,85 töökoormusega), Roger Linask projektijuhina (0,5 töökoormusega), Mia Emilie Valtenberg õpilasfirma programmi koordinaatorina (0,6-0,75 kohaga), Ott-Kaarel Vään vilistlassuhete juhina (0,5 koormusega). Liis Metsatalu tuli lapsehoolduspuhkusele tagasi ja alates märtsikuust tööle poole kohaga ning septembrist koormusega 0,6. 1. jaanuarist 31. oktoobrini töötas JA Eestis täiskohaga Madis Vodja GEN-E sündmuse peakorraldajana.

RAHASTAMINE JA KOOSTÖÖ, EESMÄRKE TOETAVAD PROJEKTID

2022. aasta oli JA Eestile finantsiliselt edukas aasta. Suurim pingutus oli seotud Euroopa suursündmuse GEN-E korradalmisega ja kõige suuremad rahalised sissetulekud ja väljaminekud samuti selle sündmusega.

Rahaline seis oli aasta jooksul ja ka aasta lõpus hea: võlgnevuste kattekordaja oli 3,16. Tegevustulem oli tugevalt positiivne pärast eelnenud kolme kahjumiaastat. sihtfinantseerimine kasvas võrreldes eelmise perioodiga 78,73%.

Kõige suurema mahuga jätkuv projekt meie põhitegevuste rahastamiseks oli Edu ja Tegu ettevõtlus- ja karjääriõppe programm Euroopa Sotsiaalfondist. 2022. aastal oli toetus 235000 eurot ja see kattis olulise osa meie põhitegevusest – programmiarendusest, õpetajate koolitusest ja õpilasfirma programmi koolitustest, õpilasfirmade võistlustest. Programm oli ka Euroopa Õpilafirmade ja üliõpilasfirmade võistluse GEN-E suurtoetaja ning pani võistlusel välja oma

eripreemia (Signature award) nutika probleemilahenduse eripreemia nii õpilaste kui ka üliõpilaste kategoorias.

Jätkasime ja süvendasime koostööd SEB Pangaga, kes on meie suurim rahastaja erasektorist. SEB Pank toetab jätkuvalt JA Eesti põhikooli, sh algklasside programmide arendamist, minifirma programmi ja võistlust, Creatloni võistlust. SEB Pank toetas 2022. aastal ka GEN-E 2022 võistluse läbiviimist ning andis võistlusel välja oma Signature Award rohelise maailmavaate preemia.

Jätkasime koostööd Graanul Investiga, kes toetas Eesti õpilasfirmade võistluse läbiviimist ning Coca-Cola HBC Eestiga. Coca-Colaga teeme koos projekti Youth Empowered, millega ergutame gümnaasiuminoori ettevõtlusega tegelema ja Õpilasfirmat alustama. Selleks korraldasime 2022. aasta sügisel inspratsiooniürituse Õkoton enam kui 150 noorele Coca-Cola Plazas ning viisime läbi koolituse õpetajatele Youth Empowered õppematerjalide ning jätkusuutlikkuse materjalide tutvustamiseks.

2022. aastal jätkus koostöö Wise'iga eesmärgiga kasvatada Eestis tehnoloogiasuunitlusega õpilasfirmasid. Viisime Wise'i tehnoloogiamooduli koolituse õpetajatele. Wise toetas ka õpilasfirmade laata ja võistlust, kus mõlemal pani välja oma eriauhinna.

2022. aastal jätkus koostöö Pepcoga. Viisime septembris läbi neli minifirmade alustusüritust „Võta ise ette“ kokku ca 158 põhikooli noorele väljaspool Tallinna: Orissaares, Võrus ja Põltsamaal. Sõlmisime 2023. aastaks mahult suurema jätkulepingu analoogsete ürituste läbiviimiseks.

2022. aastal saime mitmel korral toetust ka Aitan Eestit MTÜ-lt, JA Eesti võistluste läbiviimiseks ning „7 sammu“ õppematerjali „Meie maailm“ arendamiseks ja väljaandmiseks, kokku 10000 eurot.

JA Euroopa kaudu tuli JA Eesti toetajaks Project Management Institute Educational Foundation (PMIEF), kelle rahastusel alustasime projektiõppe materjalide ning projektiõppe pakkumist koolidele Õpilasfirma või ettevõtlusõppe täiendusena. Viisime läbi mitu projektiõppe mooduli tutvustust õpetajatele ning programmi kasutus koolides oli juba 2022. aasta sügisel märkimisväärne. Projektõppega jätkame uuel aastal.

2022. aastal alustasime koostööd ka Think Human Foundationiga. See koostöö sündis samuti JA Euroopa vahendusel. Nende toetusega pakume täiendavaid häkatone ja koolitusi minifirmade loomiseks ning nende tegevuse arendamiseks. Viisime läbi häkatoni Narvas ning kolm minifirmade koolitust Rakveres, Tallinnas ja Pärnus, kus JA Alumni noored vilistlased õpetasid minifirmade õpilastele väärtuspakkumise sõnastamist, digiturundust, lugude jutustamist ning pitchimist. Think Human Foundation toetas ka Ukraina ja Eesti õpilaste ühishäkatoni ning Ukraina õpetajate koolituse läbiviimist 2022. aastal.

Kuna 2022. aastal viisime läbi GEN-E võistlused Eestis, kaasnes sellega ka arvestatav toetus JA Euroopa partneritelt võistluse läbiviimiseks.

Tihe koostöö koolide ja õpetajate kaasamisel ning noorte ettevõtlikkuse arendamisel käib maakondlike arenduskeskustega üle kogu Eesti. Sealsed noorte koordinaatorid aitavad palju kaasa JA Eesti tegevusele, korraldades kohapealseid häkatone, ideelaboreid, laatasid ning ka võistluse mini-minifirmadest kuni Õpilasfirmadeni.

Meil on hea meel, et 2022. aastal lisandus JA Eestile mitmeid eraannetajaid. JA Eesti suurtoetajad 2022. aastal olid Oliver Peek ja Sten Saar. 2009. aastast oleme „Ma armastan aidata“ annetuskeskonnas, mille kaudu on meile lisandunud mitmed püsiannetajad.

Oleme rõõmsad koostöö üle paljude partnerite, toetajate ja vabatahtlikega.

Projektid, mille toel viisime 2022. aastal läbi tegevusi, on järgmised:

1. Ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu, mida rahastab 85% Euroopa Sotsiaalfond ja 15% Haridus- ja Teadusministeerium.
2022. aastal koolitati Edu ja Tegu programmi raames erinevatel haridustasemetel 363 õpetajat, programmist toetati õpilasfirmade liikmete koolituste, õpilasfirmade ja minifirmade võistluste ja põhikooli õpilaste võistluse Creatlon läbiviimist, uute Õpilasfirmade alustamise inspiratsiooniüritust Hakkaton ning Õpilasfirmade e-poe platvormi ja programmide arendamist ning digiteerimist; samuti GEN-E võistluse ettevalmistamist.
2. Eesti-Gruusia arengukoostöö projekti „Gruusias ettevõtlushariduse arendamiseks JA Gruusia nõustamine, õpetajate koolitamine ja noortele motiveerivate haridusvõimaluste pakkumine“ esialgne periood oli august 2019 – juuli 2021. Pikendasime projekti kuni 2022. aasta juulini, et jõuaksime tegevused ka päriselt ellu viia. 2022. aastal käisid Gruusia õpetajad ja õpilased veebruaris Eesti Õpilasfirmade laadal ning nende parim Õpilasfirma sai projekti toetusel osaleda Euroopa võistlusel GEN-E Tallinnas.
3. Haridus- ja Teadusministeerium
Majandusolümpiaadi lõppvoor korraldamine ja Eesti parima õpilasfirma 2022 ettevalmistus ja osavõtt JA Euroopa õpilasfirmade võistlusest 2022. aasta juulis. Olümpiaadi piirkonnavor toimus koolides, lõppvoor EBSis. Euroopa õpilasfirmade võistluse 2022 korraldasime meie ise.
4. Tallinna Ettevõtlusamet
Projektid „Eesti Õpilasfirmade laat 2022“ – toetus laada läbiviimiseks ja „Euroopa Õpilasfirmade võistluse GEN-E lavaesine“ – toetus GEN-E läbiviimiseks Tallinnas juulikuus.
5. JA Eesti on partner Soome algatatud ERASMUS+ projektis GOALS, mille käigus tehakse koostööd Soome, Eesti ja Läti õpilasfirmade vahel. 2022. aastal reaalseid kohtumisi ei toimunud: kevadel toimusid osalejatele virtuaalsed koolitused. Projekt lõppes 2022. aasta augustis.
6. NordPlus Horizontal

Projekt „Green Creativity for Teachers of Entrepreneurship“, periood september 2021 – august 2023. Projekti eesmärk on kolmes osalevas riigis Eestis, Lätis ja Islandil kasvatada õpetajate oskusi loovuse, rohelise mõtteviisi ja IT-vahendite kasutamiseks õppetöös, et seeläbi noori suunata tehnoloogiliste ja innovaatiliste ideede poole. Projektis osalevad kolme riigi JA organisatsioonid ja koolid.

2022. aastal toimus kaks projektikohtumist: GEN-E ajal juunis Tallinnas ning 24.-28. oktoobril Islandil, kus üheskoos arendati õppemänge ning viidi läbi ka kaks ühiskoolitust, külastati erinevaid rohe-ettevõtteid Islandil ning Islandi koole.

7. ERASMUS+ projekt „Going Green in Entrepreneurship Education“, periood november 2021 kuni oktoober 2024.

Projekti eesmärk on luua õppemoodul ettevõtluse ja keskkonnateadlikkuse koos õpetamiseks osalevate riikide (Eesti, Küpros, Leedu ja Portugal) ning kogu Euroopa gümnaasiumi ja kutsekooliastmele. Projektikohtumised toimusid GEN-E ajal Tallinnas ning 10.-13. oktoobril Vilniuses, kus analüüsiti võimalusi Õpilafirma programmi tuua sisse keskkonnahoidlikku mõtteviisi ning erinevaid analüüsimeetodeid.

JA Eesti tegevjuht Kersti Loor osales 27.-28. septembril Brüsselis JA Euroopa üldkoosolekul ning tegevjuhtide nõupidamisel.

ÕPPEMATERJAL

2022. aastal arendasime järgmisi õppematerjale:

1. Jätkasime algklasside programmi „7 sammu“ arendustööd koostöös meie õpetajate-metoodikute Silja Enoki ja Margit Lutsuga ning Velveti disainiagentuuriga. Valmisid 6.-7. teema „Meie mini-minifirma“, ning „Meie maailm“ materjalid paberkandjal. Meie mini-minifirma tööjuhend jõudis ka Opiqusse.
2. Tõlkisime ja andsime vene keeles välja ka „7 sammu“ 6. „Meie mini-minifirma“ materjalid. Õpetajajuhendid on kättesaadavad Opiqu keskkonnas.
3. PMIEF projektijuhtimise eestikeelne õppematerjal veebiplatvormil.
4. Täiendasime Õpilafirma tööjuhendit uute koolitusmaterjalidega, nagu e-poe ehitamise koolitus, sotsiaalmeedia koolitus.

KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPETAJATELE

Koolitused Eesti õpetajatele

Üks JA Eesti põhitegevusi on majandus- ja ettevõtlusõpetajate koolitus. Erinevate JA programmide **metoodilistel koolitustel** osales 2022. aasta jooksul 329 õpetajat ja juhendajat sh õpilasfirma programmi metoodilise koolituse läbis 100 uut juhendajat. Ukraina õpetajatele pakkusime kolme koolitust: ettevõtlikud tegevused koolis, Õpilasfirma programm ja „7 sammu“ 1.-3. teema. Enamik JA programmide metoodilistest koolitustest toimus Edu ja Tegu programmi rahastusel, Ukrainlaste koolitusi toetas Unicef.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajatele korraldasime aasta jooksul mitmeid täiendkoolitusi.

Majandus- ja ettevõtlusõpetajate talvekool toimus Tallinnas 3.-5. jaanuaril päris sündmusena. Eesti panga analüütik Kaspar Oja andis ülevaate majandusolukorrast, teemadeks oli veel riskide hindamine, tööturu ülevaade, uued õppeplatvormid ja rahatarkuse mäng Cashy, legode kasutamine õppetöös, tutvustasime ka meie uuendatud algklasside programmi õppemänge.

Eraldi suvekooli JA õpetajatele me sel suvel ei korraldanud, küll aga olime partneriks Edu ja Tegu õpetajate suvekooli korraldamises 28.-30. juunil. Viisime suvekoolis läbi kaks töötuba: tutvustasime oma uuendatud „7 sammu“ programmi ja viisime läbi töötoa, kus tutvustasime uut projektiõppe õppemoodulit.

Edu ja Tegu programmi ja EBSiga koostöös 2021. aastal alanud mentorõpetajate koolitusprogrammis osalejatele korraldasime novembris inspiratsioonipäeva, kus õpetajad said Raivo Vare geopoliitilise ülevaate, tutvusid töömaailma uuringu tulemustega ning käisid Apollos õppekäigul. Osales 24 õpetajat.

Augustis viisime läbi õpetajate poolt oodatud Coca-Cola HBC täiendkoolituse Youth Empowered õppematerjalide uute lähtekohtade tutvustamiseks. Jätkasime veebikohvikutega aktuaalsetel teemadel.

Rahvusvaheline koostöö

2021. aastal algatas Ukraina JA Euroopa abiga oma JA organisatsiooni. JA Eestist sai neile mentororganisatsioon. Meie koolitajad Epp Vodja ja Aljona Bostan viisid 2022. aasta veebruaris läbi veebikoolituse Ukraina õpetajatele ja mentoritele häkatoni metoodika tutvustamiseks. Valmistati ette koolitusreisi Ukrainasse, mis jäi sõja puhkemise tõttu ära.

JA Eesti toetas esimese Ukraina õpilasfirma sündi Eestis. Õpilasfirma pandi kokku Eestisse jõudnud pagulastest ning hakkas tootma Ukraina borši. JA Eesti mentorite nõustamisel arenesid nad kiiresti, võtsid osa mitmetest laadadest ning müüsid pakendatud suppi ka ettevõtetele. GEN-E võistlusel esindas ÕF UA'nd we Ukraina riiki.

KOOLITUSED JA ÜRITUSED ÕPILASTELE

Eesti tasand

1. KOOLITUSED ÕPILASFIRMADE LIIKMETELE

JA Eesti pakub koostöös EBSi ja ettevõtetega koolitusi õpilasfirmade liikmetele, kuna nii hoiame programmi kvaliteeti ja tagame ühtlasema programmi taseme igas piirkonnas, sõltumata õpetaja tugevusest või kogemustest. Koolitame õpilasi turunduse, tootearenduse, raamatupidamise, juhtimise ja personalitöö alal. Lisaks teeme koostöös Southwestern Advantage'iga müügikoolitusi.

2022/23 õppeaasta esimesed koolitused turunduse, tootearenduse, juhtimise ja raamatupidamise alal Tallinnas novembri alguses olid ülipopulaarsed. Kokku koolitasid EBSi lektorid ca 360 noort. Korduskoolitusel Tartus novembri lõpus osales 120 noort.

Veebikoolitustena korraldasime e-poe tegemise koolituse ning sotsiaalmeedia turunduse koolituse. Mõlemad viis läbi meie vilistlane Rudolf-Gustav Hanni. Koolitused jäid järele vaadatavaks Opiqu keskkonnas.

Õpilaste müügikoolitused jäid uue aasta algusesse, müügikoolitust viisid läbi Southwestern Advantage'i koolitajad. Nemad pakkusid noortele ka müügimentorlust, et individuaalselt paremini oma müügikõne ja -argumendid läbi mõelda ja ette valmistada.

2. EESTI ÕPILASFIRMADE LAAT

Eesti Õpilasfirmade laat toimus 12.-13. veebruaril Kristiine ja Rocca al Mare keskustes, osales 260 õpilasfirmat. Covidi kõrge leviku tõttu olid laada korraldamisel piirangud: lühendasime noorte müügiaega, vähendasime korraga müüvate Õpilasfirmade arvu ja seetõttu panime firmad laupäeval müüma mõlemas keskusel kahes vahetuses. Tavapärase laada kokkuvõtte ning auhindade tseremoonia korraldasime virtuaalselt. Auhindasime parimaid Õpilasfirmasid erinevates kategooriates – müük, käive, innovatsioon, boksikujundus jne.

3. VABARIIKLIK MAJANDUSOLÜMPIAAD

Majandusolümpiaad toimus tuttavas formaadis: lisaks teooriaosale tuleb noortel lahendada ettevõtlusalane kompleksülesanne. Mõlemad olümpiaadi osad viiakse läbi internetipõhiselt. 2022. aasta olümpiaadi piirkonnavoort toimus koolides.

Olümpiaadi piirkonnavoort toimus 10. märtsil, osales 151 õpilast 42 koolist.

Lõppvoorust 14. aprillil võttis osa 41 noort. Jagati välja 10 järgudiplomit.

4. CREATLON 7.-9. KLASSILE

Põhikooli ettevõtlusmäng Creatlon on kujunenud arvestatavaks programmiks, millest osavõtt püsib viimastel aastatel stabiilsena. Creatloni alustati 2022. aasta sügisel juba 13. hooaega ja algusest peale on võistlus toimunud koostöös EBS Gümnaasiumiga. Sari on kolmeosaline: oktoobris toimub majandusteemaline viktoriin, ettevõtlik meeskonnatöö viiakse läbi novembris ja loovülesanne jaanuaris-märtsis.

Majandus- ja ettevõtlusteemalisest viktoriinist ettevõtlusnädala raames 2022. oktoobris võtsid *viktoriinid.ee* veebikeskkonna kaudu osa enam kui 1954 õpilast 79 koolist. Seejärel moodustasid õpilased 2-3-liikmelised võistkonnad, et lahendada Creatloni ülesandeid.

Võidumeeskonnad tulid sel korral Are Koolist, Tartu Forseliuse Koolist, Antsla Gümnaasiumist.

5. VÕISTLUS EESTI PARIM MINIFIRMA 2022

2021/22 õppeaastal minifirmade arv võrreldes eelneva aastaga ei muutunud. Covid avaldas minifirmade tegevusele rohkem mõju kui Õpilasfirmadele. Sel õppeaastal tegutses Eestis 88 minifirmat (eelmisel 87).

Minifirmade võistlusele jõudis 9 tublit finalistit. Võistlus toimus Tallinna Karjäärikeskuses, kus minifirmad esitlesid 4-minutilise presentatsiooniga oma tegevust ning müüsid stendivoorus oma tooteid nii žüriile kui ka Fahle galerii külastajatele.

Minifirmade esinemisi saab vaadata siit:

<https://www.youtube.com/watch?v=loLhKncOBnA>

Galat saab vaadata siit: <https://www.youtube.com/watch?v=dWomZk4gsJ4>

Eesti parima minifirma 2023 tiitli pälvis Pernova Hariduskeskuse minifirma **Taskus**, kelle põhilisteks toodeteks on riidejääkidest valmistatud kott-taskud, võõtaskud ning riiete ja kottide külge kinnitatavad taskud, kus on mugav hoida nii telefoni, rahakotti kui koduvõtmeid. Noorte õpilaste eesmärgiks on hoida loodust ja tõsta inimeste teadlikkust taaskasutusest. Minifirmade võistluse teisele kohale tuli ja pälvis ka Edu ja Tegu nutika probleemilahenduse eripreemia minifirma **Suure Sõbra Abi** Jõhvi Põhikoolist, mis pakkus 1. kooliastme õpilastele Ida-Virumaal eestikeelset lugemisabi teenust. Kolmanda koha ja Rahva Lemmiku tiitli pälvis Raasiku Kooli minifirma **Lindla**, kes valmistab rombikujulisi vineerist lindude pesakaste ja söögimaju.

6. VÕISTLUS EESTI PARIM ÕPILASFIRMA 2022

Kokku tegutses 2021/22 õppeaastal Eestis 422 Õpilasfirmat, lisaks 88 õpilasfirmat põhikoolis (minifirmad).

Võistlus Eesti parim õpilasfirma 2022 toimus koos JA Eesti aastaauhindade galaga 10.-11. mail Tallinna Kruisisadamas. Võistlusele pääses tegevusaruannete põhjal 24 parimat õpilasfirmat, kes läbisid virtuaalsed žürii vestlused. 10. mail oli võistluse stendivoor Solarise keskuses ning 11. mail esinemised ja gala.

Meeleolukaid videomeenutusi võistluse erinevatest etappidest saab vaadata siit:

<https://pof.ja.ee/videod>

Eesti parimaks õpilasfirmaks 2022 krooniti ÕF DryCycle, Tallinna 21. Koolist, kes valmistas veekindlaid jalgratta sadulakotte. Noorte suurem eesmärk oli populariseerida jalgrattasõitu.

II koha pälvis õpilasfirma KämpArt Hugo Treffneri Gümnaasiumist, kelle tooteks olid erinevad varjupaigakasside kunstiga kaunistatud tooted T-särkidest kalendrite ning postkaartideni.

III koha pälvis õpilasfirma KVA Pirita Majandusgümnaasiumist, kelle tooteks olid tegevus- ja vestluskaardid laste ja täiskasvanute ühiste arutelude ja koostegemiste soodustamiseks.

7. RAHATARKUSE VIKTORIIN 4.-6. KLASSILE „OLEN RAHATARK“

Kui 2021. aastal korraldasime II kooliastme rahatarkuse viktoriini Eesti taasiseseisvumise 30. aastapäeva sündmuste raames, on viktoriinist saamas uus traditsiooniline üritus rahatarkuse populariseerimiseks laste hulgas. Rahatarkuse viktoriin "Olen rahatark" toimus 2. juunil ning sellest võttis osa 1642 noort.

Viktoriini läbiviimist toetas Pepco ning Pepco toetusel korraldasime koolidele, kust osales viktoriinil protsentuaalselt kõige rohkem noori, preemiaks rahatarkuse päeva. Rahatarkuse päeva viisime läbi 20. oktoobril Pärnus ja sellel osalesid Audru, Jõõpre, Are ja Kihnu koolide 4.-6. klassi õpilased.

8. HÄKATONID ÕPILASFIRMADE ALUSTAMISEKS

JA Eesti vilistlasorganisatsioon JA Alumni Estonia on juba mitu aastat aidanud käivitada uusi õpilasfirmasid, korraldades ise häkatone koolides või lüües kaasa meie korraldatud sündmustes. 2022. aasta juunis viisime koos JA Alumniga Think Human Foundationi rahastusel läbi eesti-ukraina ühishäkatoni Õpilasfirmade alustamiseks. Osales 59 noort, sh 17 ukrainlast.

Edu ja Tegu programmi toetusel viisime läbi häkatoni Kohtla-Järvel ja Think Human Foundationi rahastusel septembris Narvas.

Koolid olid 2022. aasta sügisel väga hakkajaid ning erinevaid lühemat sorti ideearendusüritusi viisime läbi mitmetes koolides.

9. YOUTH EMPOWERED EESTI ÕKOTON

Koostöös Coca-Cola HBC Eestiga oleme teinud õpilasfirmade alustusüritusi Youth Empowered programmi egiidi all neljal aastal. Youth Empowered programmi eesmärk on valmistada noori ette tööturule astumiseks, tõstes nende ettevõtlus- ja digioskusi. 2022. aastal korraldasime jätkusuutlike ideede arendamiseks Õkotoni 13. oktoobril Coca-Cola plazas. Ideelabor oli väga populaarne ja sellest võttis osa enam kui 150 õpilast üle Eesti, kes mõtlesid välja oma idee ning said seda ka žüriile esitleda. Päris paljudest ideedest arenes välja ka Õpilasfirma.

10. TÖÖVARJUPÄEV 17. NOVEMBRIL

2019. aastal alustasime töövarjupäeva raames koostööd Tagasi Kooli algatusega, kes arendas välja töövarjude vahendamise platvormi, nii et tööandjal oleks mugav leida varje ning õpilastel oleks suurem valik üle Eesti töövarjutamisvõimalusi otsida. Kolmandat aastat tegime koostööd ka Eesti Töötukassaga, kes toetab meie ja Tagasi kooli töövarjupäeva kampaaniat ja korraldust.

Töövarjupäev on ammu väljunud ainult kooliprogrammi staatusest – töövarjudeks käivad täiskasvanud inimesed, käiakse tudengivarjudeks ja palju muud. Ka koolid on laiendanud tunduvalt töövarjupäeva formaati: saadavad tööga tutvuma juba põhikoolinoori ja seda mitte ainult 17. novembril, vaid ka muudel kokkulepitud aegadel. Töövarjupäeva asemel on pigem töövarjunädal ning varjutamas käiakse aastaringelt. Aastas saavad niimoodi end huvitava eriala ja töökohaga tutvuda tuhanded noored.

Tänavu sai töövarjutamine toimuda aktiivsemalt kui mullu. Töövarjunädalal käis töövarjuks ca 1500 noort, mis jääb siiski tugevasti alla Covidi eelsele ajale. Kuna töövarjutamine on populaarne aastaringselt, siis hinnanguliselt käib Eestis aasta jooksul töövarjuks umbes 3000 noort. Suureks abiks töövarjukohtade leidmisel on Tagasi Kooli platvorm, mille kaudu sai kokku leppida ka virtuaalseid töövarjukohtumisi ja seda võimalust kasutas ca 200 noort. Osad kohtumistest toimusid virtuaalselt. Virtuaalne töövarjupäev võimaldab kohtuda inimestega kasvõi teisel pool maakera, aga päris näost-näku suhtlust see võimalus siiski ei asenda. Edaspidi kavatseme pakkuda ka virtuaalset varjutamist, kuid soovitame siiski võimalusel käia ettevõttes kohapeal.

11. UKRAINA NOORTE AKTIVEERIMINE

Septembrist 2022 alustasime Unicefi rahastusel Ukraina noorte ettevõtlikkuse ergutamist, nende kohalike töövõimaluste tutvustamist ning ettevõtlusõpet. 2022. aastal alustasime aktiveerivate ettevõtlus- ja karjääritöötubadega ning jõudsime aasta lõpuks rohkem kui 400 Ukraina nooreni. Kogu projekti jooksul, mis kestab 2023 aasta lõpuni on eesmärgiks aktiveerida 1000 Ukraina noort. 2023. aasta algusest plaanime alustada koolides ka Ukraina noortele ettevõtlusõppe pakkumist.

Piirkondlik tasand

JA Eesti osaleb piirkondade ettevõtlus- ja majanduspäevadel, viib läbi inspireerivaid töötube noortele ning tutvustab piirkondades majandusõpetajatele ja koolijuhtidele oma majandus- ja ettevõtlusõppe programme. See tegevus toimub õppeaasta alguses eriti aktiivselt, kuna koolid soovivad ettevõtlusõpet kohe septembris käivitada.

ÕPILASFIRMADE LAADAD

Piirkondlike õpilasfirmade laatade arv ja populaarsus tõuseb aasta-aastalt. Paljud maakondlikud arenduskeskused tegelevad väga aktiivselt oma piirkonna noorte ettevõtlusaktiivsuse kasvatamisega ning pakuvad Õpilasfirmadele erinevaid koolitusi, korraldavad laatasid ja isegi võistlusi. 2022. aasta kevadel piirkondlikke laatu sellisel kujul ja mahus nagu varasemalt koroonapiirangute tõttu toimuda ei saanud. Õpilasfirmade jõululaadad aga toimusid sama hooga nagu varasemalt: Värskas, Pärnus, Tartus, Tallinnas, Rakveres, Narvas, Haapsalus, Raplas.

Rahvusvaheline tasand

2022. aasta oli rahvusvahelise koostöö jaoks endiselt keeruline ja ka õpilaste vahetusele suunatud projekte ei toimunud.

2019. aasta sügisest alanud ERASMUS+ Soome, Läti ja Eesti projekti GOALS tegevused ja koolitused toimusid virtuaalselt. Projekt ergutab õpilasi alustama rahvusvahelist koostööd jätkusuutlikumate ettevõtete loomiseks.

JA EUROPE COMPANY OF THE YEAR COMPETITION AND ENTERPRISE CHALLENGE 2022 = GEN-E 2022

2021. aastal ühendas JA Euroopa oma kaks suurimat võistlust – Euroopa Õpilasfirmade võistluse (Company of the Year Competition - COYC) ja Euroopa üliõpilasfirmade võistluse (European Enterprise Challenge - EEC) üheks võistluseks nime all GEN-E 2021. GEN-E 2021 toimus virtuaalselt. Esimese päris reaalse võistluse GEN-E korraldasime meie 2022. aasta suvel 12.-15. juulil Tallinnas, ligi 800 osaleja ja külalisega.

Euroopa Õpilasfirmade võistlusel on 2022. aastast kaks suunda – traditsiooniline ärisuund, kus hinnatakse Õpilasfirma tegevust ja tulemusi ning innovatsioonisuund, kus Õpilasfirma peab olema välja mõelnud innovaatilise idee, mis aga ei pruugi veel olla jõudnud reaalse müügini.

Euroopa parimaks Õpilasfirmaks kuulutati Kreeka Õpilasfirma **Microgreens-Magicgreens**, kes pakkus täisautomaatset taaskasutatud arvutikestast kliimakambrit mikrovõrsete kasvatamiseks

Euroopa parimaks Innovatsiooniks Õpilasfirmade kategoorias nimetati Rootsi Õpilasfirma **Noll Deponi**, kes mõtles välja seadme prügilatele akendega uste kestlikumaks käitlemiseks.

Eestit esindas ÕF DryCycle oma veekindlate sadulakottidega.

Euroopa ülikooli start-upide võistlusest võttis osa Eesti üliõpilasfirma Find Your Shade EBSist, kes lõi rakenduse, aitamaks veebipoest leida nahale sobivat tooni jumestuskreemi.

Euroopa parimateks pärjati innovatsiooni kategoorias **hearNprotect** (Suurbritannia), kes tõi turule kõrvasisese abivahendi, mis kaitseb kõrvu müra kahjustuse eest.

Parimaks start-upiks ärilises mõttes krooniti Hollandi start-up **ZandZiffer**, kes tuli välja tarvikuga, mis võimaldab kummardamist nõudvaid töid (näiteks betooni valamine ja silumine) teha selga säästvalt.

JÄRELKASV JA KOOSTÖÖ

JA Eesti vilistlasorganisatsioon JA Alumni Estonia

J

JA Alumni Estonia (MTÜ Sild Ettevõtlike Noorte Tulevikku) liikmed aitasid 2022. aastal eriti aktiivselt kaasa JA erinevate õpilasürituste organiseerimisel. Vilistlasi kaasasime Eesti õpilasfirmade laada ja Eesti parim Õpilasfirma ning Eesti parim minifirma võistluse korraldamisse. Traditsiooniliselt korraldavad vilistlased hakkatoni ja 12- ning 24-tunni laagreid koolides. JA Alumni on lisaks häkatonidele korraldanud ja läbi viinud koolitusi minifirmadele Think Human Foundationi projekti raames.

JA Alumni pika traditsiooniga sündmus on Töövarjupäeva Kroon, mis 2022. aastal jälle pärast koroonat edukalt toimus.

Partnerid

Aitan Eestit MTÜ
Ajujaht
Coca-Cola HBC Eesti AS
Eesti Töötukassa
Estonian Business School
EBS Gümnaasium
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Majandus- ja ettevõtlusõpetajate Selts
Eesti Pank
Eesti Vabaühenduste Liit
Haridus- ja Noorteamet
Haridus- ja Teadusministeerium
JA Alumni Estonia
Kristiine Keskus
Maakondlikud Arenduskeskused
Manpower OÜ
Maksu- ja Tolliamet

Pärnumaa Arenduskeskus
Rocca al Mare Kaubanduskeskus AS
Rohetiiger
SEB Pank
Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik
Southwestern Advantage
Tallinna 21. Kool
Tallinna Ettevõtlusamet
Tallinna Haridusamet
Tallinna Karjäärikeskus
Tallinna Kesklinna Noortekeskus
Tallinna Reaalkool
Tallinna Stateegiakeskus
Tartu Ärinõuandla
Tulevikutegijad (Tagasi Kooli)
Velvet OÜ
Wise Estonia OÜ

Toetajad

Aitan Eestit MTÜ
Coca-Cola HBC Eesti AS
Eesti Töötukassa
Eesti E-kaubanduse Liit
Estonian Business School SA
Fast Track Education OÜ
GKR Invest OÜ
Graanul Invest AS
Infotark AS
Kaubamaja AS
OM Filmistuudio OÜ
Patendivolinike Koda
Pepco Estonia OÜ
Profexpo OÜ
Realister OÜ
SEB Pank AS
Startup Estonia
Sysop OÜ
Tallinna Strateegiakeskus
United Capital OÜ
Välisministeerium

Eraisikutest suur- ja püsiannetajad

Anita Kuprijanovitš
Anu Elmi
Elisabeth Abner
Esko Haas
Hans-Sten Pisang
Ivar Jegerson
Kenter Kirschbaum
Kristo Hansson
Meelis Kadarpik
Nadežda Šmakova
Oliver Peek
Priit Laaniste
Regina Soop
Riin Saar
Sandra Loor
Sten Rinne
Sten Saar
Valentin Itsenko

Vabatahtlikud

Aet Kull
 Aksel Part
 Ander Hindremäe
 Annelise Pastarus
 Anto Liivat
 Anu Elmi
 Arti Henri Lukk
 Artur Sepp
 Celica Krigul
 Christopher Roosla
 Daniil Golubev
 Darja Saar
 Delis Kruustik
 Eliise Tuulemäe
 Elina Meier
 Elisabet Jääger
 Elisabeth Truve
 Emily Minakova
 Ene Andruškevitšus
 Erki Kubber
 Erki Kukk
 Evelin Allas
 Fred Mühl
 Georg Merilo
 Gerli Kalkun
 Grete Elmi
 Grete Paat
 Hanna-Liisa Rebane
 Heli Viirand
 Hendrik Hindov
 Ivar Jegerson
 Jan Tomingas
 Johanna Jõerüüt
 Joonatan Oras
 Joosep Vimm
 Juhan Jürlau
 Kadi Truuleht
 Kadri Liis Laas
 Kaisa Kumpas
 Kalev Villem
 Karl-Juhan Kangur
 Karl-Juhan Paadam
 Karoliina Villem
 Katriin Ahu
 Katrin Järvemets
 Katrin Kivisild
 Kaur Vali

Kevin Reisenbuk
 Krista Kink
 Kristi Jõesaar
 Kristi Rebane
 Kristiina Toomik
 Kristina Lillo
 Kristine Ross
 Kristjan Piller
 Liina Pissarev
 Liis Saltsberg
 Liisa Aavik
 Liisa Jõerüüt
 Liisi Soots
 Lisett Sigur
 Lisette Johanson
 Lisette Maria Lassel
 Loviisa Remmelkoor
 Maarja Maranik
 Mairit Pajumägi
 Maret Ahonen
 Margit Raid
 Mari Helen Štarkov
 Maria Palk
 Maria Rahamägi
 Maris Põdersalu
 Marken Malm
 Mart Repnau
 Mart Vainu
 Martin Grand
 Martti Kallas
 Mathias Randrüüt
 Meeri Elisabeth Paltmann
 Merili Miku
 Merilin Priilinn-Türk
 Merylin Poks
 Mihkel Mariusz Jezierski
 Morgan Pilviste
 Märten Erik Loor
 Märten Kala
 Oleksiy Krasnoperov
 Oliver Peek
 Paavo Pilv
 Peeter Pärtel
 Peeter Taukar
 Piret Arusaar
 Priit Joonas
 Ragnar Viilu

Rasmus Valdmann
Raul Potisepp
Rebecca Marie Berting
Reelika Sommer
Regina Johanson
Regina Soop
Rein Loik
Riin Saar
Ringa Maripuu
Robin Saluoks
Ronja Ansmann
Rudolf-Gustav Hanni

Sander Aukust
Sandra Võsaste
Silja Enok
Sten Ingerainen
Sten Rinne
Taavet Kutsar
Tiit Elenurm
Tomy Saaron
Triin Arva
Viivika Vilja
Viktorija Nikolajeva
Õnne-Liis Loor

Aruande koostas

Kersti Loor
JA Eesti juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	346 449	277 380	2
Nõuded ja ettemaksed	56 748	98 313	3
Varud	9 805	9 556	4
Kokku käibevarad	413 002	385 249	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	5 805	6 213	6
Kokku põhivarad	5 805	6 213	
Kokku varad	418 807	391 462	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	39 135	88 101	8
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	93 897	138 546	9
Kokku lühiajalised kohustised	133 032	226 647	
Kokku kohustised	133 032	226 647	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	164 815	167 210	
Aruandeaasta tulem	120 960	-2 395	
Kokku netovara	285 775	164 815	
Kokku kohustised ja netovara	418 807	391 462	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	604 185	338 174	10
Tulu ettevõtlusest	343 217	40 508	11
Muud tulud	478	224	
Kokku tulud	947 880	378 906	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-400 793	-223 303	12
Mitmesugused tegevuskulud	-312 303	-74 828	
Tööjõukulud	-111 198	-81 290	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-2 659	-1 889	6
Kokku kulud	-826 953	-381 310	
Põhitegevuse tulem	120 927	-2 404	
Intressitulud	34	19	
Muud finantstulud ja -kulud	-1	-10	
Aruandeaasta tulem	120 960	-2 395	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	120 927	-2 404	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	2 659	1 889	6
Kokku korrigeerimised	2 659	1 889	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	41 565	-81 680	
Varude muutus	-250	3 870	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-93 615	146 611	
Laekunud intressid	34	19	
Kokku rahavood põhitegevusest	71 320	68 305	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-2 250	-1 950	6
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-2 250	-1 950	
Kokku rahavood	69 070	66 355	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	277 380	211 035	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	69 070	66 355	
Valuutakursside muutuste mõju	-1	-10	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	346 449	277 380	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	167 210	167 210
Aruandeaasta tulem	-2 395	-2 395
31.12.2021	164 815	164 815
Aruandeaasta tulem	120 960	120 960
31.12.2022	285 775	285 775

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Junior Achievement Eesti 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid. SA Junior Achievement Eesti tulude ja kulude aruanne on koostatud vastavalt RTJ 14 juhendile.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ja lühiajalisi pangadeposiite. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid tegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2022 on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakurside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kulude kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varude sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud varu bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varude soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide kulu sihtfinantseerimisest kuni sihtfinantseerimisega seotud tingimused on täidetud. Peale tingimuste täitmist kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Sihtfinantseerimisega soetatud põhivarade esmasel kajastamisel kasutatakse netomeetodit.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Masinad ja seadmed	5

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Tulud

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

SA Junior Achievement Eesti tulud on seotud põhikirjalise tegevusega: koolituste korraldamisega ja õppematerjalide müügiga.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes "Annetused ja toetused" kirjel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. Seotud osapooled on sihtasutuse juhatus ning eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha kassas	44	845
Arvelduskontod	346 405	276 535
Kokku raha	346 449	277 380

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	2 061	2 061	
Ostjatelt laekumata arved	2 061	2 061	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6	6	5
Muud nõuded	50 696	50 696	9
Ettemaksed	3 985	3 985	
Tulevaste perioodide kulud	3 985	3 985	
Kokku nõuded ja ettemaksed	56 748	56 748	

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	70	70	
Ostjatelt laekumata arved	70	70	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6	6	
Muud nõuded	87 138	87 138	
Ettemaksed	11 099	11 099	
Tulevaste perioodide kulud	11 099	11 099	
Kokku nõuded ja ettemaksed	98 313	98 313	

Muud nõuded real toodud summa koosneb:

- SA Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus projekti lõppmakse 1161€
- EETA projekt 49535€.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Müügiks ostetud kaubad	9 805	9 556
Müügiks trükitud õppematerjalid	9 805	9 556
Kokku varud	9 805	9 556

Aruandeaastal kanti maha õppematerjali summas 0 eurot.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks		6 182		4 106
Sotsiaalmaks		12 177		8 565
Kohustuslik kogumispension		601		514
Töötuskindlustusmaksed		807		558
Ettemaksukonto jääk	6		6	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	6	19 767	6	13 743

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Masinad ja seadmed	Kokku
31.12.2020		
Soetusmaksumus	9 280	9 280
Akumuleeritud kulum	-3 128	-3 128
Jääkmaksumus	6 152	6 152
Ostud ja parendused	1 950	1 950
Amortisatsioonikulu	-1 889	-1 889
31.12.2021		
Soetusmaksumus	11 230	11 230
Akumuleeritud kulum	-5 017	-5 017
Jääkmaksumus	6 213	6 213
Ostud ja parendused	2 250	2 250
Amortisatsioonikulu	-2 658	-2 658
31.12.2022		
Soetusmaksumus	13 480	13 480
Akumuleeritud kulum	-7 675	-7 675
Jääkmaksumus	5 805	5 805

Aruandeaastal soetati materialset põhivara 2 250 euro väärtuses.

Lisa 7 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	3 380	2 880

Aruandeperioodil on kajastatud ruumide rendimakseid 3 880 eurot.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	819	819	
Võlad töövõtjatele	18 549	18 549	
Maksuvõlad	19 767	19 767	5
Kokku võlad ja ettemaksed	39 135	39 135	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	19 174	19 174	
Võlad töövõtjatele	15 170	15 170	
Maksuvõlad	13 743	13 743	
Muud võlad	14	14	
Muud viitvõlad	14	14	
Saadud ettemaksed	40 000	40 000	
Tulevaste perioodide tulud	40 000	40 000	
Kokku võlad ja ettemaksed	88 101	88 101	

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2020		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
EETA projekt		11 168	76 039	-163 512	87 138	
Rahandusministeerium- Välisministeerium		16 012	35 969	-17 437		34 544
US Disbursing Officer Sym projekt		11 128	0	-11 128		
Nuori Yrittäjyys RY		4 500	0	-3 000		1 500
JA Europe Novartis			2 000	-2 000		
NordPlus			52 000	-5 953		46 047
Entrepreneurship for Youth			6 791	-6 791		
Tallina Linnakantselei Strateegiakeskus			4 500	-4 500		
Pepco Estonia OÜ			6 300	-6 300		
Silberauto AS			3 000	-3 000		
Haridus- ja Teadusministeerium			8 200	-8 200		
KredEx SA			5 000	-5 000		
Haridus- ja Teadusministeerium			57 455	-1 000		56 455
Asebaidžan JA	5 178		5 178			
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	5 178	42 808	262 432	-237 821	87 138	138 546
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	5 178	42 808	262 432	-237 821	87 138	138 546

	31.12.2021		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
EETA projekt	87 138		275 285	-237 682	49 535	
Rahandusministeerium- Välisministeerium		34 544		-34 544		
Nuori Yrittäjyys RY		1 500		-1 500		
NordPlus		46 047		-27 825		18 222
Haridus- ja Teadusministeerium		56 455	57 455	-50 705		63 205
Rahandusministeerium Haridus- ja Teadusministeerium			9 000	-9 000		
Tallina Linnakantselei Strateegiakeskus			7 500	-7 500		
SA Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus			0	-1 162	1 161	
JA Europe			66 902	-54 432		12 470
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	87 138	138 546	416 142	-424 350	50 696	93 897
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	87 138	138 546	416 142	-424 350	50 696	93 897

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	424 350	237 821	9
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	179 835	100 353	
Kokku annetused ja toetused	604 185	338 174	

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2022	2021
Õppematerjalide müük	20 256	12 759
Muud tulud (reklaam, teenused)	6 750	4 525
Koolitus, osavõtumaksud	316 211	23 224
Kokku tulu ettevõtlusest	343 217	40 508

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2022	2021
Transpordikulud	18 016	4 597
Lähetuskulud	800	2 000
Tööjõukulud	209 747	114 831
Ürituste korraldamine ja nendes osalemine	103 666	58 856
Toetused koolidele	0	0
Väljamaksed partnerorganisatsioonidele	51 953	10 242
Üldkulud	4 895	9 843
Kulud õppematerjalidele	3 166	22 934
Muud	8 550	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	400 793	223 303

Muud kulud on EETA projekti ühtse määra alusel hüvitatavad kulud.

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Üür ja rent	2 880	2 880
Mitmesugused bürookulud	14 277	12 674
Lähetuskulud	2 150	150
Koolituskulud	604	107
Liikmemaks	4 990	6 200
Turunduskulud	10 115	12 000
Ürituste korraldamisega seotud kulud	277 287	40 817
Kokku mitmesugused tegevuskulud	312 303	74 828

2022. aastal on ürituste korraldamisega seotud kuludes kajastatud GEN-E-ga seotud kulusid 230 100 eurot ning ülejäänud ürituste kulud on seotud projektidega Think Human, PMIEF, Õpilafirmade laad.

Lisa 14 Tööjõukulud (eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	240 297	146 523
Sotsiaalmaksud	80 648	49 598
Kokku tööjõukulud	320 945	196 121
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	209 747	114 831
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	11	8

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2 500	2 000
Kokku ostetud	2 500	2 000

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	64 512	52 436

Aruandeaastal ostis SA Junior Achievement Eesti teenust Hundi Konsultatsioonid OÜ-lt (seotud isikuks on Epp Vodja) summas 2 500 eurot. Summa on toodud real "Tegev-ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud".